

**Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie
Delegatura w Ciechanowie**

**Działalność monitoringowa i inspekcyjna
na terenie powiatu pułtuskiego
w 2015 r.**

Ciechanów, wrzesień 2016 r.

Spis treści

I. Działalność monitoringowa	5
Wstęp	7
1. Jakość powietrza.....	7
1.1. Klasyfikacja stref.....	7
Co się dzieje kiedy przekroczone są poziomy informowania lub alarmowy?.....	10
2. Stan czystości rzek na terenie powiatu pułuskiego	13
2.1. Źródła zanieczyszczenia wód	13
2.2. Jakość wód powierzchniowych	14
2.3. Obszar szczególnie narażony na odpływ azotu ze źródeł rolniczych (OSN).....	14
3. Stan czystości wód podziemnych	17
4. Monitoring hałasu.....	18
5. Monitoring pól elektromagnetycznych.....	19
6. Gospodarowanie odpadami	20
II. Działalność kontrolna.....	23
Wstęp.....	25
1. Ograniczenie wprowadzania do wód powierzchniowych niedostatecznie oczyszczonych ścieków	26
2. Ograniczenie emisji pyłów lub gazów do powietrza.....	27
3. Ocena realizacji obowiązków wynikających z ustawy o odpadach	27
4. Działalność kontrolna dotycząca przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	27
5. Działalność kontrolna dotycząca przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	27
6. Przeciwdziałanie poważnym awariom	28
7. Ochrona przed hałasem przemysłowym.....	28
8. Cykle kontrolne	28
9. Kontrole dokumentacyjne.....	29
10. Kontrole interwencyjne	29
11. Udział w działaniach kontrolnych prowadzonych w 2015 r. przez Wójta Gminy Pokrzywnica	30
Podsumowanie.....	32

I. Działalność monitoringowa

Wstęp

Powiat pultuski jest jednym z siedmiu powiatów leżących w obszarze działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatura w Ciechanowie. Omówienie jakości poszczególnych komponentów środowiska zostało wykonane na podstawie informacji zgromadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska).

1. Jakość powietrza

1.1. Klasyfikacja stref

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232) wojewódzki inspektor ochrony środowiska co roku, w terminie do **30 kwietnia każdego roku**, dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport za 2015 r. jest czternastą oceną przeprowadzoną dla całego obszaru województwa.

W województwie mazowieckim klasyfikację wykonano w 4 strefach: aglomeracji warszawskiej, mieście Radom, mieście Płock i w strefie mazowieckiej, obejmującej swoim zasięgiem pozostały teren województwa, w tym powiat ciechanowski.

Tabela 1. Podział województwa mazowieckiego na strefy

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Powierzchnia strefy w km ²	Liczba mieszkańców strefy w tys.
1	aglomeracja warszawska	PL1401	517	1 735.442
2	miasto Radom	PL1403	112	216.159
3	miasto Płock	PL1402	88	122.224
4	strefa mazowiecka	PL1404	34841	3 259.644

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w kolejnych latach oceny jakości powietrza w strefach przedstawia załącznik nr 1.

Przy klasyfikacji stref posłużono się pomiarami (ciągłymi lub okresowymi), obliczeniami modelem matematycznym, a także informacjami o szacunkowej emisji ze źródeł przemysłowych, powierzchniowych i liniowych.

W województwie mazowieckim w rocznej ocenie jakości powietrza wykorzystano wyniki pomiarów ze stacji automatycznych i manualnych.

Pełen opis rocznej oceny jakości powietrza znajduje się na stronie internetowej: www.wios.warszawa.pl.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2015 r. przeprowadzonej po przeanalizowaniu wszystkich dostępnych i zgromadzonych danych pomiarowych dotyczących poziomów stężeń poszczególnych zanieczyszczeń, analizy rozmieszczenia i oddziaływania źródeł emisji oraz wyników obliczeń z wykorzystaniem modelu matematycznego, uzyskano następujące wyniki:

- **dla dwutlenku siarki** – stężenia średnioroczne dwutlenku siarki na stacjach zlokalizowanych ze względu na ochronę zdrowia wahały się w granicach od 2,88 do 9,80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ze względu na ochronę roślin zanotowane stężenia w granicach 15 – 50% poziomu krytycznego wynoszącego 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wszystkie strefy województwa dla dwutlenku siarki w wyniku klasyfikacji otrzymały **klasę A**;
- **dla dwutlenku azotu** – **średnioroczne** stężenia dwutlenku azotu na terenie województwa, poza Warszawą, osiągały wartości od 10 do 23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i nie przekraczały poziomu dopuszczalnego 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najwyższe stężenie zanotowano w Warszawie w wysokości 59,24 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ze względu na ochronę roślin stężenia średnioroczne mieściły się w granicach 33 - 77% poziomu krytycznego wynoszącego 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. W rezultacie 3 strefy województwa otrzymały **klasę A**, a aglomeracja warszawska - **klasę C** ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla stężenia średniorocznego na stacji komunikacyjnej;
- **dla tlenku węgla** – **średnioroczne** stężenia tlenku węgla wyrażone wartością stężenia maksymalnego ze średnich 8-godzinnych krocących były niskie i wahały się od 1 076 do 3 147 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy dopuszczalnym poziomie 10 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Podwyższone wartości stężeń występowały w krótkich przedziałach czasowych na niewielkich obszarach i miały charakter chwilowy. Wielkości stężeń CO w 4 strefach (cały obszar województwa) mieściły się poniżej poziomu dopuszczalnego wyrażonego wartością stężenia maksymalnego ze średnich 8-godzinnych krocących (**klasa A**);
- **dla benzenu** – stężenia średnioroczne benzenu były niskie i stanowiły od 21 do 38% poziomu dopuszczalnego wynoszącego 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wielkości stężeń tego zanieczyszczenia w 4 strefach województwa otrzymały **klasę A**, poziom dopuszczalny został dotrzymany;
- **dla pyłu PM10** – stężenia pyłu zawieszonego PM10 były wysokie. Na większości stanowisk monitorujących stężenia pyłu PM10 norma dobową, związana z liczbą dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dla 24-h, została przekroczona. Wynosiła od 26 do 90 dni przy dopuszczalnym 35. Na 2 stanowiskach pomiarowych została przekroczona norma roczna wynosząca 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Najwyższe stężenia średnioroczne pyłu PM10 zanotowano na stacji w Warszawie i Otwocku (odpowiednio 41 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i 44 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). W województwie stężenia średnioroczne zawierały się w przedziale od 60 do 110 % poziomu dopuszczalnego. Wszystkim strefom nadano klasę C.
Dla pyłu PM10 ustawodawca polski, w ślad za normami europejskimi, ustalił tzw. poziom informowania jako 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i poziom alarmowy 300 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Przekroczenie tych poziomów stężeń zobowiązuje odpowiednie służby do poinformowania społeczeństwa o występującym zagrożeniu zdrowia. W ciągu kilkunastu ostatnich lat stężenia pyłu PM10 w województwie mazowieckim nigdy nie przekroczyły poziomu informowania. Przekraczane były stężenia dopuszczalne, co skutkowało ogłaszaniem alertów.
Analiza otrzymanych poziomów stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w 2015 r. wskazuje na ścisłą zależność zmierzonych stężeń od warunków pogodowych. Zima spowodowała wysoką emisję zanieczyszczeń, pochodzących ze spalania paliw na cele grzewcze, co bezpośrednio przełożyło się na wysoki poziom imisji tych zanieczyszczeń, szczególnie w obszarach, gdzie dominująca jest powierzchniowa emisja indywidualna. Pomimo, że rok 2015 był cieplejszy od 2014 r. i należałoby się spodziewać niższych emisji i co za tym idzie stężeń zanieczyszczeń, nie wszystkie spadły w istotny sposób. Powodem tego jest najprawdopodobniej dogrzewanie się przez mieszkańców w okresach cieplejszych paliwami stałymi (jak węgiel) oraz spalaniem odpadów zamiast ogrzewania gazem;
- **dla pyłu PM2.5** – stężenia pyłu PM2.5 były wysokie. Średnioroczne stężenia zawierały się w przedziale od 21 do 32 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i stanowiły 84 - 128% poziomu dopuszczalnego określonego dla 2015 r. (faza I), a 105 – 160% poziomu dopuszczalnego dla fazy II tj. do 2020 r. Najwyższe stężenie średnioroczne wystąpiło w Legionowie. W wyniku klasyfikacji wszystkie strefy otrzymały **klasę C**;
- **dla ołowiu, arsenu, niklu, kadmu** – stężenia metali oznaczane w pyłe PM10 były niskie i stanowiły od 0 – 33% poziomu dopuszczalnego dla ołowiu, arsenu, kadmu i niklu. Stąd cały obszar województwa mazowieckiego (4 strefy) w wyniku klasyfikacji otrzymał **klasę A**;

- **dla benzo/a/pirenu** – stężenia benzo/a/pirenu oznaczane w pyłe PM10 były bardzo wysokie, szczególnie w okresie sezonu grzewczego. Poziom docelowy (1 ng/m³) został przekroczony na wszystkich stanowiskach pomiarowych, a stężenia średnioroczne benzo/a/pirenu przekraczały poziom docelowy od 2 do 5 razy. Poza sezonem grzewczym stężenia benzo/a/pirenu były znacznie niższe. W wyniku klasyfikacji **klasę C** otrzymały wszystkie strefy;
- **dla ozonu** – stężenia ozonu mieściły się poniżej poziomu docelowego. Nie zanotowano przekroczenia progu informowania społeczeństwa (18 000 g/m³). Na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano co najmniej jeden dzień z przekroczeniem wartości 1200 g/m³, stąd też oceniono, że cały obszar województwa nie spełnia wymagań określonych dla dotrzymania poziomu celu długoterminowego, który ma zostać osiągnięty w 2020 r., ostatecznie wszystkie strefy otrzymały **klasę D2**.

Zestawienie klasyfikacji poszczególnych stref w 2015 r. przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5 ¹⁾	PM2,5 ²⁾	Pb ³⁾	As ³⁾	Cd ³⁾	Ni ³⁾	B(a)P ³⁾	O ₃ ³⁾	O ₃ ⁴⁾
1	aglomeracja warszawska	PL1401	A	C	A	A	C	C	C1	A	A	A	A	C	A	D2
2	miasto Radom	PL1403	A	A	A	A	C	C	C1	A	A	A	A	C	A	D2
3	miasto Plock	PL1402	A	A	A	A	C	C	C1	A	A	A	A	C	A	D2
4	strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	A	C	C	C1	A	A	A	A	C	A	D2

¹⁾wg poziomu dopuszczalnego faza I

²⁾wg poziomu dopuszczalnego faza II

³⁾wg poziomu docelowego.

⁴⁾wg poziomu celu długoterminowego.

Powiat pultuski leżący w strefie mazowieckiej, a wcześniej w strefie ciechanowsko-mławskiej, ze względu na stężenia pyłu PM10, pyłu PM2.5 oraz benzo/a/pirenu, zaliczany jest od 2007 roku do klasy C (załącznik nr 1).

Zaliczenie strefy mazowieckiej, w tym powiatu, do klasy C skutkuje koniecznością podjęcia działań związanych z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Działania te zawarte są w programach ochrony powietrza (POP), opracowywanych przez zarząd województwa w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny jakości powietrza i klasyfikacji stref z WIOŚ (tj. do 30 lipca następnego roku). Projekt uchwały w ciągu miesiąca jest opiniowany przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast oraz starostów (do 30 sierpnia). W terminie 18 miesięcy od dnia otrzymania wyników z WIOŚ (do końca października następnego roku) Sejmik województwa określa, w drodze uchwały, Program Ochrony Powietrza, którego integralną część stanowi Plan Działań Krótkoterminowych (PDzK).

W przypadku stref, w których standardy powietrza są nadal przekraczane, zarząd województwa w terminie 3 lat od uchwalenia POP, dokonuje jego aktualizacji, w tym określa w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenia.

Dla strefy mazowieckiej obowiązują uchwały:

1. UCHWAŁA Nr 164/13 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO z dnia 28 października 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu.
2. UCHWAŁA Nr 184/13 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu.

3. UCHWAŁA Nr 119/15 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie planu działań krótkoterminowych dla strefy mazowieckiej, w której istnieje ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego i docelowego ozonu w powietrzu.

Termin realizacji POP został ustalony na dzień 31 grudnia 2024 r. Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, właścivi miejscowo dla obszarów przekroczeń oraz zarządzający komunikacją miejską właścivi miejscowo dla obszarów przekroczeń przekazują, w terminie do dnia 31 marca roku następnego po roku sprawozdawczym, organowi określającemu POP (lub PDzK) informacje o realizacji działań naprawczych, zawartych w uchwałach.

Wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska sprawuje nadzór w zakresie terminowego uchwalenia POP i PDzK oraz wykonywania zadań w nich określonych.

W Polsce głównym problemem jest zanieczyszczenie powietrza pyłami. Normy dla pyłów drobnych PM10 są ustalone na trzech poziomach:

- poziom dopuszczalny $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (dobowy)
- poziom informowania $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (dobowy)
- poziom alarmowy $300 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (dobowy)

Poziom dopuszczalny – $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, mówi o tym, że jakość powietrza nie jest dobra, ale nie wywołuje ciężkich skutków dla ludzkiego zdrowia.

Poziom informowania - $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, oznacza, że jest źle i trzeba ograniczyć aktywności na powietrzu, bo norma przekroczona jest czterokrotnie.

Poziom alarmowy – $300 \mu\text{g}/\text{m}^3$, oznacza, że jest bardzo źle, norma przekroczona jest sześciokrotnie i należy bezwzględnie ograniczyć przebywanie na powietrzu, a najlepiej zostać w domu, szczególnie osoby chore.

Poziomy alarmowe przekraczane są w Polsce bardzo rzadko (na południu Polski), natomiast poziomy informowania są przekraczane kilkadziesiąt razy w roku na różnych obszarach, czyli stężenie w kilku miejscach w Polsce przekracza $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ na dobę.

Konkluzja jest taka, że jakość powietrza szczególnie w regionach Polski południowej okresowo jest zła i mają na to wpływ zarówno czynniki ludzki jak i pogoda.

Co się dzieje kiedy przekroczone są poziomy informowania lub alarmowy?

Za każdym razem w takich sytuacjach informacja z wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska jest wysyłana do wojewódzkich zespołów zarządzania kryzysowego, a te zespoły mają ustalony sposób współdziałania z władzami lokalnymi.

Zarówno poziom informowania, jak i poziom alarmowy zostały wprowadzone rozporządzeniem ministra środowiska w 2012 r. Ministerstwo Środowiska ustanawiając obie te normy na takim poziomie, miało na uwadze konieczność podejmowania intensywnych działań informacyjnych i zapobiegawczych w sytuacjach awaryjnych, czyli poważnego zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Należy podkreślić, że te normy nie są dane raz na zawsze i mogą ulec zmianie, np. obniżeniu.

Jeśli zanieczyszczenie powietrza przekracza ustalone prawem normy, inspekcja ochrony środowiska i samorządy zobowiązane są do podjęcia stosownych działań. Wynikają one z ustawy Prawo ochrony środowiska: (w ramach kampanii informacyjnej na stronie Ministerstwa Środowiska została zamieszczona informacja: *Przekroczenie norm jakości powietrza – kto i jakie ma obowiązki?* - <https://www.mos.gov.pl/kalendarz/szczegoly/news/przekroczenie-norm-jakosci-powietrza-kto-i-jakie-ma-obowiazki/>, a na stronie internetowej WIOŚ: http://sojpwios.warszawa.pl/informacja_o_oglaszanych_Alertach_o_przekroczeniu_norm_jakosci_powietrza).

Wojewódzki inspektorat ochrony środowiska (WIOS)

WIOS prowadzi stale pomiary zanieczyszczenia powietrza na terenie województwa i udostępnia ich wyniki na swojej stronie internetowej. Jeśli istnieje ryzyko wystąpienia przekroczenia lub jeśli takie przekroczenie nastąpiło, musi powiadomić o tym zarząd województwa oraz wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego.

Zarząd województwa

W przypadku ryzyka wystąpienia przekroczenia zarząd województwa musi opracować projekt uchwały w sprawie planu działań krótkoterminowych, które mają zmniejszyć ryzyko wystąpienia takich przekroczeń oraz ograniczyć skutki i czas trwania zaistniałych przekroczeń. Projekt jest następnie opiniowany przez samorządy. Taki plan jest elementem składowym POP.

Wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego

Jeśli doszło do przekroczenia lub jest takie ryzyko, wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego musi niezwłocznie powiadomić o tym społeczeństwo oraz poinformować właściwe organy o konieczności podjęcia działań określonych w planie działań krótkoterminowych.

Co mogą zrobić mieszkańcy?

Tam, gdzie dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń są przekroczone, zaleca się ograniczenie aktywności fizycznej wymagającej wysiłku na otwartej przestrzeni. Osoby chore, szczególnie cierpiące na choroby przewlekłe, choroby serca, układu oddechowego czy alergie, oraz dzieci i kobiety ciężarne powinny unikać przebywania na powietrzu. Działania te mogą być określone w planie działań krótkoterminowych.

Warto pamiętać, że na jakość powietrza, którym oddychamy, wpływ ma każdy z nas. Zależy on m.in. od tego, czym palimy w domowych piecach, czy korzystamy często z samochodu, nawet na krótkich dystansach, lub czy palimy śmieci i liście w przydomowych ogródkach. O wpływie naszych codziennych wyborów na jakość powietrza można przeczytać na stronie kampanii Ministerstwa Środowiska „TworzyMY Atmosferę”.

Gdzie sprawdzić jakość powietrza?

Aktualne dane o jakości powietrza w Polsce są na stronach internetowych wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska.

W 2015 r. na terenie województwa, ogłoszono alerty związane z wystąpieniem ryzyka przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych oraz wystąpieniem tego przekroczenia dla pyłu PM10, PM2,5 i B/a/P: ALERT POZIOM I i II. W alertach tych zawarte były m.in. zalecenia:

- w sezonie grzewczym, jeśli to możliwe, nieogrzewanie węglem lub ogrzewanie węglem lepszej jakości,
 - korzystanie z komunikacji miejskiej a nie indywidualnej,
 - w sezonie grzewczym ograniczenie palenia w kominkach,
 - ograniczenie użytkowania spalinowego sprzętu ogrodniczego i grilli,
 - ograniczenie wjazdu samochodów ciężarowych do centrów miast,
- oraz zakazy: palenia odpadów biogenych i spalania odpadów, wypalania łąk, pastwisk itp.

Zgodnie z obowiązującymi planami działań krótkoterminowych (PDzK) obowiązują 4 poziomy alertów (w zależności od substancji):

- ALERT POZIOM I – ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu,
- ALERT POZIOM II – wystąpienie przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego substancji w powietrzu.
- ALERT POZIOM III – ryzyko przekroczenia poziomu alarmowego substancji w powietrzu,
- ALERT POZIOM IV – wystąpienie przekroczenia poziomu alarmowego substancji w powietrzu.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, Sejmik województwa może, w drodze uchwały, w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi lub na środowisko, wprowadzić ograniczenia lub zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (znowelizowany art. 96 - Dz. U. 2015 r. poz. 1593).

Projekt uchwały (akt prawa miejscowego) opracowuje zarząd województwa. Zarząd województwa przedstawia projekt uchwały do zaopiniowania właściwym miejscowo wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta są obowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu uchwały. Niewydanie opinii w terminie oznacza akceptację projektu uchwały.

Uchwała określa:

- 1) granice obszaru, na którym wprowadza się ograniczenia lub zakazy,
- 2) rodzaje podmiotów lub instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy;
- 3) rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na tym obszarze, lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze.

Uchwała może także określać:

- 1) sposób lub cel wykorzystania paliw, który jest objęty ograniczeniami określonymi w uchwale;
- 2) okres obowiązywania ograniczeń lub zakazów w ciągu roku;
- 3) obowiązki podmiotów objętych uchwałą w zakresie niezbędnym do kontroli realizacji uchwały.

W dniu 6 października 2015 r. Prezydent RP podpisał ustawę nowelizującą Prawo ochrony środowiska, zwaną „ustawą antysmogową”. Przydomek taki uzyskała ze względu na zastosowanie w niej na szczeblu lokalnym prawnych narzędzi poprawy jakości powietrza. Władze lokalne, uwzględniając potrzeby zdrowotne mieszkańców oraz oddziaływanie na środowisko, będą mogły wprowadzać na konkretnym terenie normy techniczne, emisyjne i jakościowe dla instalacji spalania paliw. Takie rozwiązania powinny przyczynić się do ograniczenia emisji szkodliwych substancji. W art. 96 ustawy nowelizującej doprecyzowano zakres przedmiotowy uchwały sejmiku wojewódzkiego. W ustawie określono obligatoryjne i fakultatywne elementy uchwały sejmiku wojewódzkiego.

Nowością jest możliwość ograniczenia rodzajów albo jakości paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane w granicach obszarów ich spalania (zazwyczaj, gdzie nie dotrzymywane są standardy jakości powietrza).

Drugi obszar istotnych zmian w ustawie dotyczy mechanizmu kompensacji, uzależniając wydanie pozwolenia na wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza od zapewnienia odpowiedniej i trwałej ich redukcji. Mechanizm kompensacji ma na celu pogodzenie potrzeby ochrony powietrza z możliwością rozwoju działalności gospodarczej. Nowe przepisy stwarzają możliwość kompensowania emisji z udziałem większej liczby podmiotów mając na względzie również ograniczenie tzw. niskiej emisji.

2. Stan czystości rzek na terenie powiatu pułtuskiego

2.1. Źródła zanieczyszczenia wód

Na terenie powiatu pułtuskiego, wg prowadzonej przez WIOŚ bazy oczyszczalni ścieków i zrzutu ścieków nieoczyszczonych – BOŚiZŚN, w 2015 r. funkcjonowało 9 biologicznych oczyszczalni ścieków, w tym 2 z podwyższonym usuwaniem biogenów (PWiK Sp. z o.o. w Pułtusku i Zakład Mleczarski Winnica Sp. z o.o.).

W 2015 r. oczyszczalnie łącznie odprowadziły do wód 1 387,3 tys. m³ oczyszczonych ścieków, z czego 72% stanowiły ścieki z PWiK Sp. z o.o. w Pułtusku.

Tabela 3. Wykaz eksploatowanych oczyszczalni ścieków w obrębie powiatu pułtuskiego (stan na 31.12.2015 r.)

L.p.	Zarządzający	Rodzaj oczyszczalni	Roczna ilość ścieków tys. m ³ /rok	Odbiornik ścieków
1.	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pułtusku oczyszczalnia miejska	biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów	997.8	Narew
2.	Zakład Mleczarski Winnica Sp. z o.o. oczyszczalnia zakładowa	biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów	181.6	Niestępówka, Narew
3.	Dom Pomocy Społecznej 07-215 Obryte oczyszczalnia zakładowa	biologiczna	86.0	Dopływ z Psar. Narew
4.	Zakład Usług Komunalnych w Zatorach oczyszczalnia gminna	biologiczna	28.0	Prut, Narew
5.	Osiedlowa Spółdzielnia Mieszkaniowa w Gładczynie oczyszczalnia osiedlowa	biologiczna	19.2	Prut, Narew
6.	Gmina Obryte oczyszczalnia gminna w Gródku Rządowym	biologiczna	10.6	rów mel., Kanał Zambski, Narew
7.	Dom Pomocy Społecznej w Oldakach oczyszczalnia zakładowa	biologiczna	6.7	Przewodówka, Pełta, Narew
8.	Gmina Obryte Oczyszczalnia gminna w Psarach	biologiczna	8.4	Dopływ z Psar. Narew
9.	Gmina Świercze oczyszczalnia w Ostrzyniewie	biologiczna	49.0	Kolnica, Sona, Wkra

W obszarze zlewni **Narwi** na terenie powiatu bezpośrednio do rzeki odprowadzane są oczyszczone ścieki z PWiK w Pułtusku - największej w tym rejonie komunalnej biologicznej oczyszczalni.

Ponadto bezpośrednimi odbiornikami oczyszczonych ścieków są: Niestępówka (1), Dopływ z Psar (2), Prut (2), Kanał Zambski (1), Kolnica (1) i Przewodówka (1).

Głównym punktowym źródłem zanieczyszczenia **Niestępówki** jest oczyszczalnia ścieków Zakładu Mleczarskiego w Winnicy. Istotnym źródłem antropogenicznego zanieczyszczenia rzeki są spływy powierzchniowe i gruntowe substancji biogenych z terenów gruntów ornych i użytków zielonych dominujących w zagospodarowaniu zlewni, a także spływy z terenów wiejskiej zabudowy mieszkalno – gospodarczej miejscowości położonych na pobrzeżach Niestępówki.

2.2. Jakość wód powierzchniowych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 15.11.2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz „Programu monitoringu środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2013 – 2015” jakość wód rzek badana jest z częstotliwością 1 raz na 6 lat w punktach monitoringu diagnostycznego (MD) oraz 1 raz na 3 lata w punktach monitoringu operacyjnego (MO). Częstotliwość badań może być zwiększona jedynie dla substancji priorytetowych, których stężenia wystąpiły w ilości przekraczającej wartość dopuszczalną (badania coroczne). W uzasadnionych przypadkach, tj.: wyjaśnienie przyczyn nieosiągnięcia określonych celów środowiskowych czy określenia wpływów przypadkowego zanieczyszczenia w jednolitej części wód (jcw) może być prowadzony monitoring badawczy (MB). Co roku wykonuje się badania w tzw. punktach intensywnego monitorowania. Taki punkt został wyznaczony w Pultusku na Narwi.

Ocena stanu wód w jcw objętych monitoringiem sporządzona została w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości substancji priorytetowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1482).

Schemat postępowania przy ocenie przedstawiono w załączniku nr 2.

Wody powierzchniowe na terenie powiatu pultuskiego w 2015 roku były badane w ramach monitoringu badawczego w punkcie intensywnego monitorowania w Pultusku. Pozostałe rzeki płynące na terenie powiatu i objęte badaniami w latach poprzednich to: Pelta, Niestępówka i Prut. Ich ocena została omówiona w informacjach z poprzednich lat.

Narew

Narew w Pultusku w pełnym zakresie badana była w 2012 r. Ze względu na ichtiofaunę w V klasie jakości i węglowodory aromatyczne poniżej stanu dobrego wody rzeki zaliczono do złej jakości.

Wskaźniki fizykochemiczne wystąpiły w I i II klasie jakości, a pozostałe wskaźniki biologiczne w II (fitoplankton i makrofity) i III (makrobezkręgowce bentosowe) klasie jakości.

W 2015 r. rzeka badana była w ramach programu badań dla punktów monitoringu operacyjnego i intensywnego monitorowania. Wszystkie badane wskaźniki fizykochemiczne i chemiczne mieściły się w granicach stanu dobrego (I lub II klasa jakości), a pozostałe wskaźniki biologiczne w II (fitoplankton) i IV (makrobezkręgowce bentosowe) klasie jakości.

2.3. Obszar szczególnie narażony na odpływ azotu ze źródeł rolniczych (OSN)

Pierwsze obszary szczególnie narażone na odpływ azotu ze źródeł rolniczych (OSN) zostały utworzone w Polsce 2004 r.

Na terenie powiatu pultuskiego taki obszar ustanowiony został Rozporządzeniem Dyrektora RZGW Warszawa Nr 1/2004 z dnia 20 lutego 2004 r. i obejmował swym zasięgiem części zlewni Sony, od źródeł do mostu kolejowego w Łopacinie w km 21,300 wraz z wodami Dopływu z Przedwojewa (Sona Prawa), o powierzchni zlewni 406,64 km². Poza dwoma gminy powiatu pultuskiego: Gzy i Świercze obejmował swym zasięgiem 7 gmin powiatu ciechanowskiego.

W lipcu 2012 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie wydał zarządzenia ustanawiające nowe obszary szczególnie narażone na spływ związków azotu do wód. W Polsce ich powierzchnia wzrosła z 2% w 2004 r. i 1,49% w 2008 r. do 4,46% powierzchni kraju w 2012 r. W województwie mazowieckim w stosunku do roku 2004 wzrosła z 411,3 km² do 2 380 km² i obejmuje swym zasięgiem 6,7% powierzchni województwa.

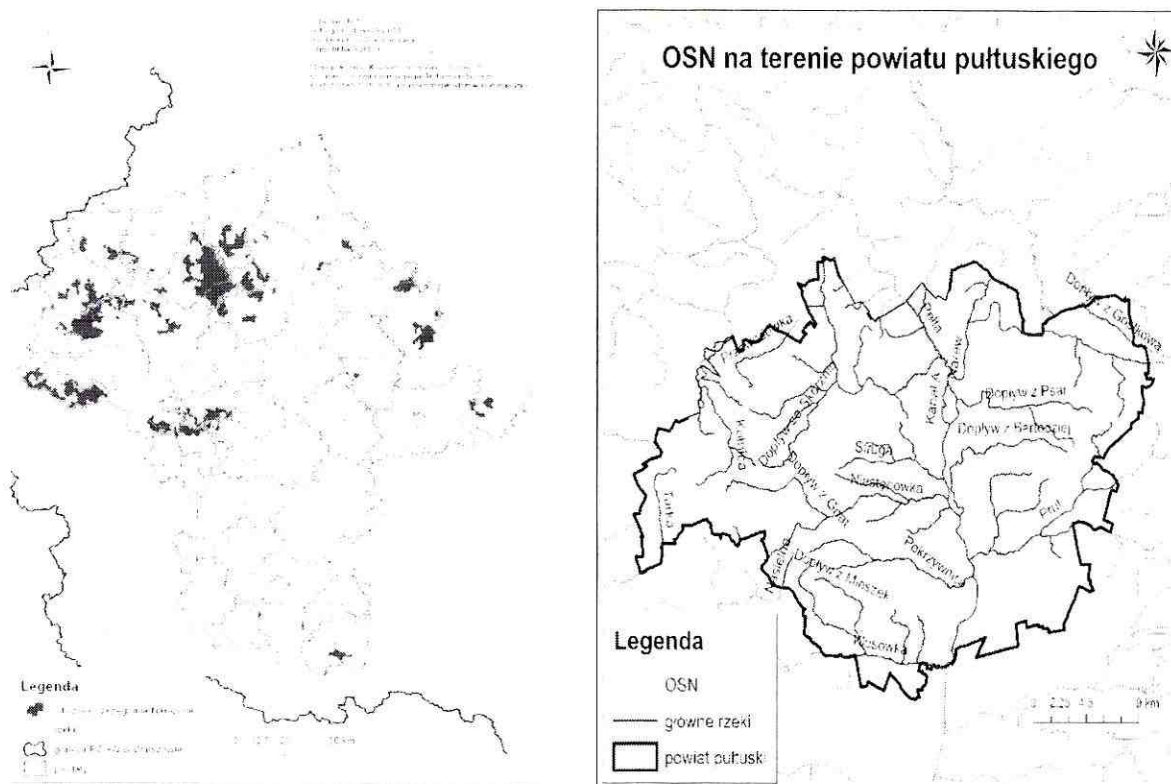
Poniżej przedstawiono zarys obowiązujących granic OSN w województwie mazowieckim oraz w powiecie pultuskim (mapa 1 i 2). W powiecie pultuskim obszar OSN powiększył się o tereny położone w przyujściowym odcinku Pelty oraz o zlewnię Niestępówki. Obecne OSN-y

wyznaczone zostały na terenach następujących gmin powiatu pultuskiego: Gzy, Pokrzywnica, Świercze, Winnica i Pultusk w obszarze wiejskim.

W czerwcu 2013 r. na wyznaczonych OSN zaczęły obowiązywać nowe programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Dla obszarów OSN położonych w powiecie pultuskim obowiązujące jest rozporządzenie nr 7/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 8 maja 2013r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych *Dopływy Narwi od Orzu do Pelty, Kępianka, Niestępówka, Pniewnik i Wkra* (DZ. URZ. WOJ. 2013.6184, ogłoszony: 2013.05.31 zmienione rozporządzeniem nr 3/2014 z dnia 31.01.2014 r. - DZ. URZ. WOJ. 2014.1051, ogłoszony: 2014.02.03).

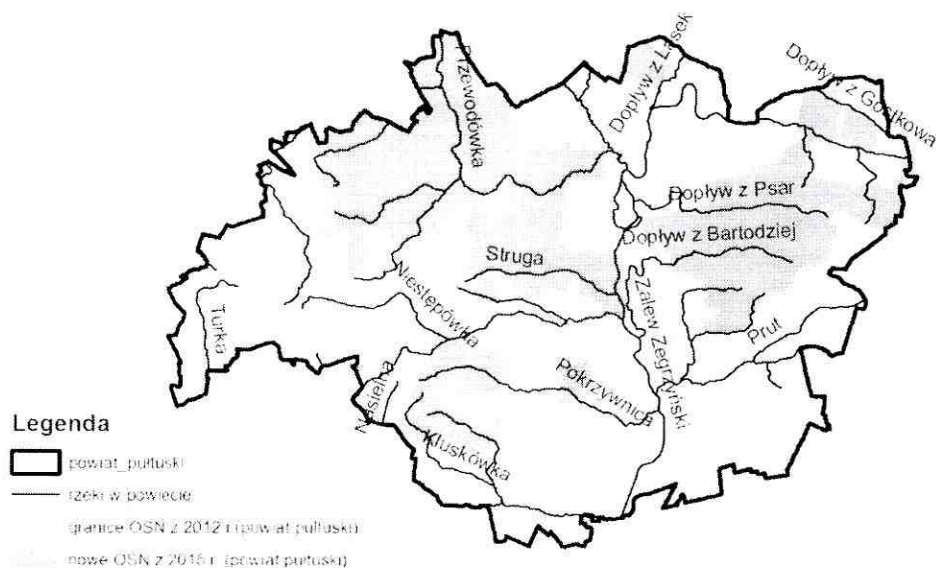
Mapa 1 i 2. Granice OSN w województwie mazowieckim i w powiecie pultuskim (lipiec 2012 r.).

W listopadzie 2015 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego ukazało się nowe rozporządzenie Dyrektora RZGW w Warszawie Nr 22/2015 z dnia 28 października 2015 r. zwiększające obszar OSN w województwie. Powierzchnia województwa objęta OSN wzrosła o 2 708,82 km² tj. do stanu zaproponowanego w projektach rozporządzeń dyrektorów RZGW przygotowanych w styczniu 2012 r. z wykorzystaniem wyników ekspertyzy pt. „Ocena presji rolniczej na stan wód powierzchniowych i podziemnych oraz **wskazanie obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego**” wykonanej na zlecenie MRiRW przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach w 2011 r.

W powiecie pultuskim do OSN włączono tereny w zlewni Dopływu z Bartodziej, Dopływu z Gostkowa, Dopływu z Lasek, Dopływu z Pomasek Wielkich, Dopływu z Psar, Dopływu z Zambsk Kościelnych, Klusówki, Pokrzywnicy, Prutu, Przewodówki i Strugi. Łącznie włączono teren 63 obrębów geodezyjnych w gminach: Gzy (27), Obryte (11), Pokrzywnica (1), Pultusk obszar wiejski (11), Świercze (2), Winnica (8), Zatory (3) – mapa 3.

Mapa 3. Granice OSN w powiecie pultuskim w 2015 r. (listopad 2015 r.)

Dotychczasowe badania wykazały, że stężenia azotanów w wodach Sony nadal przekraczają wartość graniczną ustaloną dla wód zanieczyszczonych azotanami tj. 50 mg NO₃/l. W okresie obowiązywania kolejnych programów działań notowano najwyższe stężenia azotanów w wysokości:

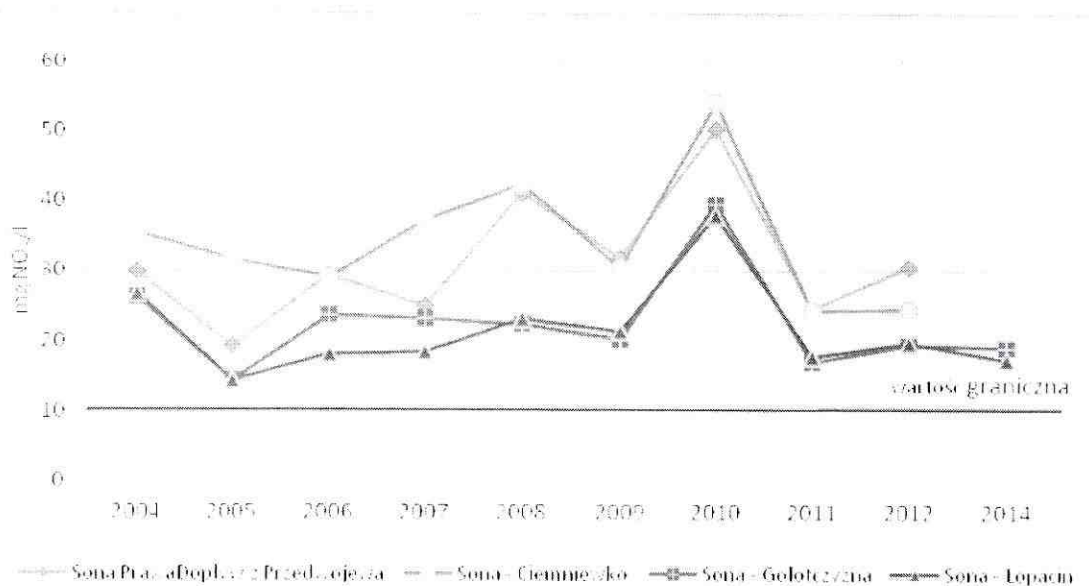
- 108,8 mg NO₃/l w ppk Lopacin w 2004 r. (w okresie od maja 2004 do kwietnia 2008),
- 108,4 mg NO₃/l w ppk Golotczyzna w 2008 r. (w okresie od maja 2008 do kwietnia 2012),
- 62,0 mg NO₃/l w ppk Golotczyzna w 2014 r. (w lipcu 2013 r.).

W całym analizowanym okresie stężenia średnioroczne przekraczały wartość graniczną 10 mg NO₃/l, powyżej której występuje eutrofizacja wód (wykres 1).

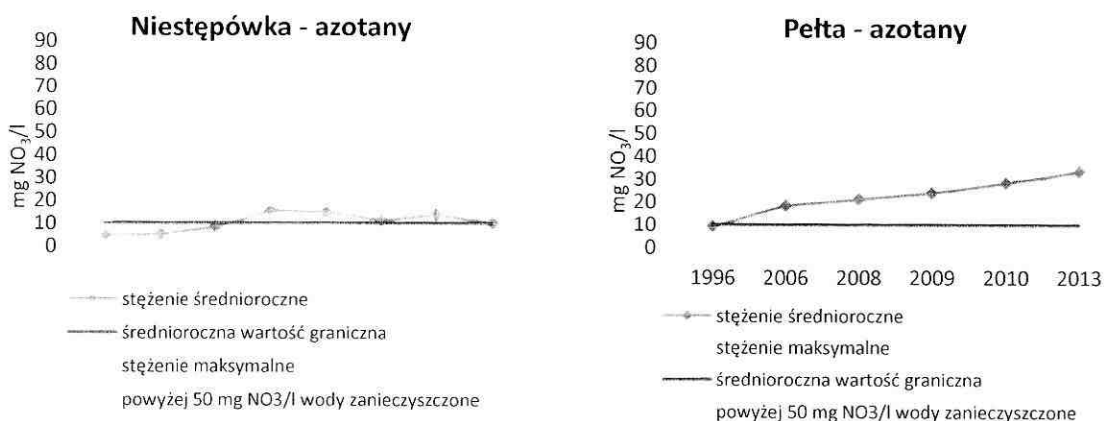
Poza zlewnię Sony, która zaliczona była do OSN w latach 2004-2012, w 2012 r. do obszarów tych włączono także zlewnię dolnej Pelty, gdzie notowano wysokie stężenia azotanów w 2010 r. – 58,5 mg NO₃/l, a w 2013 r. – 76 mg NO₃/l oraz Niestępówkę, w której maksymalne stężenia azotanów nie przekraczały 50 mg NO₃/l (najwyższe wynosiło 25,8 NO₃/l w marcu 2013 r.), ale stężenia średnioroczne przekraczały 10 mg NO₃/l (wykres 2).

Ponadto zgodnie z Dyrektywą azotanową zawartość azotanów występująca w stężeniach powyżej 25 mg NO₃/l wymaga monitorowania ich co najmniej raz na 4 lata.

Wykres 1. Średnioroczne stężenia azotanów w zlewni Sony w latach 2004 – 2014.

Wykres 2. Średnioroczne stężenia azotanów w Pelcie i Niestępówce

Realizując obowiązki nałożone Programem, w okresie od 13 czerwca 2013 r. do 14 czerwca 2015 r., WIOŚ skontrolował na terenie województwa w obszarach położonych w OSN 58 gospodarstw rolnych. W powiecie ciechanowskim kontrolami objęto 28 gospodarstw. Podczas kontroli stwierdzono:

- brak dokumentacji wszystkich zabiegów agrotechnicznych (3),
- brak zgłoszenia wójtowi gminy instalacji do chowu i hodowli zwierząt z art. 152 ustawy Poś (21),
- brak karty przekazania odpadów opakowaniowych po środkach ochrony roślin (12),
- przekroczenie dawki 170 kg azotu na 1 ha użytków rolnych (1),
- nieodpowiednia pojemność zbiornika na gnojówkę (1),
- brak możliwości gromadzenia i przechowywania obornika (2),
- nieodpowiednia pojemność zbiornika na gnojówkę (1),
- brak sporządzonej oceny bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (1).

3. Stan czystości wód podziemnych

W powiecie pultuskim badania jakości zwykłych wód podziemnych prowadzone były do 2014 r. włącznie w jednym otworze obserwacyjnym wchodzącym w skład sieci monitoringu diagnostycznego (MD) – Pultusk i w jednym punkcie w monitoringu operacyjnym (MO) –

Klukówek. W 2015 r. do badań włączono 2 piezometry: w Gzach i Goładkowie. Badania wykonywane były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.

W 2015 r. pobrano próby w ramach monitoringu operacyjnego.

Tabela nr 4. Lokalizacja i klasyfikacja jakości otworów badawczych wód podziemnych w powiecie pultuskim w latach 2010-2015.

Nazwa i nr otworu w bazie	JCWPd*	Stratygrafia	Rodzaj otworu	Użytkowanie	Stwierdzona klasa jakości					
					2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pultusk 1688	51	Q (czwartorzęd)	studnia wiercona	nieużytki naturalne	III	-	III	-	II	II
Klukówek 2543	49		studnia wiercona	lasy	III	III	III	III	II	II
Gzy 1477	50		piezometr	łąki, pastwiska	-	-	-	-	-	III
Goładkowo 1499	52		piezometr	zabudowa wiejska	-	-	-	-	-	II

* jednolita część wód podziemnych

Krótką charakterystykę otworów obserwacyjno-pomiarowych przedstawiono w tabeli nr 4.

Zgodnie z przyjętą klasyfikacją we wszystkich punktach stwierdzono wody o dobrym stanie chemicznym (II i III klasa). W 2014 r. uznano, że wskaźniki występujące w III klasie jakości (żelazo, tlen oraz dodatkowo mangan i wodorowęglany w Pultusku) są geogenicznego pochodzenia i nie decydują o ostatecznej klasyfikacji wód. W piezometrze w Gzach w II klasie jakości, poza tlenem i żelazem, stwierdzono obecność stężeń jonu amonowego, wodorowęglanów oraz wapnia.

4. Monitoring hałasu

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska został ustawowo zobowiązany do dokonywania oceny stanu akustycznego środowiska na terenach nie objętych obowiązkiem opracowywania map akustycznych (art. 117 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* - Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.).

Od 2009 r. w monitoringu hałasu drogowego funkcjonuje nowy system pomiarowy oparty na pomiarach długo i krótkookresowych. W 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykonał badania hałasu komunikacyjnego (drogowego, lotniczego i kolejowego) w 13 punktach pomiarowych.

W 3 punktach wykonano pomiary w celu określenia wskaźników (rocznych) mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem. W każdym punkcie wykonano w sesji wiosenno-letniej i jesienno-zimowej co najmniej po trzy pomiary dobowe, w tym jeden podczas weekendu.

W 10 punktach pomiarowych wykonano pomiary w celu określenia wskaźników (dobowych) mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska.

W powiecie pultuskim w 2015 r. pomiarów nie wykonywano. Ostatnie pomiary długookresowe WIOŚ wykonał w 2010 r. w Pultusku, a jego wyniki zostały omówione w poprzednich opracowaniach.

5. Monitoring pól elektromagnetycznych

Zgodnie z art. 123 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach PMS, a wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania poziomów tych pól w środowisku. Zakres i sposób prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku został określony rozporządzeniem MS z dnia 12 listopada 2007 r. (Dz. U. z 2007 Nr 221, poz. 1645). Zgodnie z rozporządzeniem zakres badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmuje pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz. Pola elektromagnetyczne z tego zakresu częstotliwości są nazywane polami radiowymi.

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, a także miejsc dostępnych dla ludności, zostały określone w rozporządzenie MS z dnia 30 października 2003 r. *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. z 2003. Nr 92, poz. 1883).

Dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową określono dopuszczalne wartości poziomów składowej elektrycznej i składowej magnetycznej pola o częstotliwości przemysłowej 50 Hz. Wartości te wynoszą odpowiednio: 1 kV/m – składowa elektryczna i 60 A/m – składowa magnetyczna.

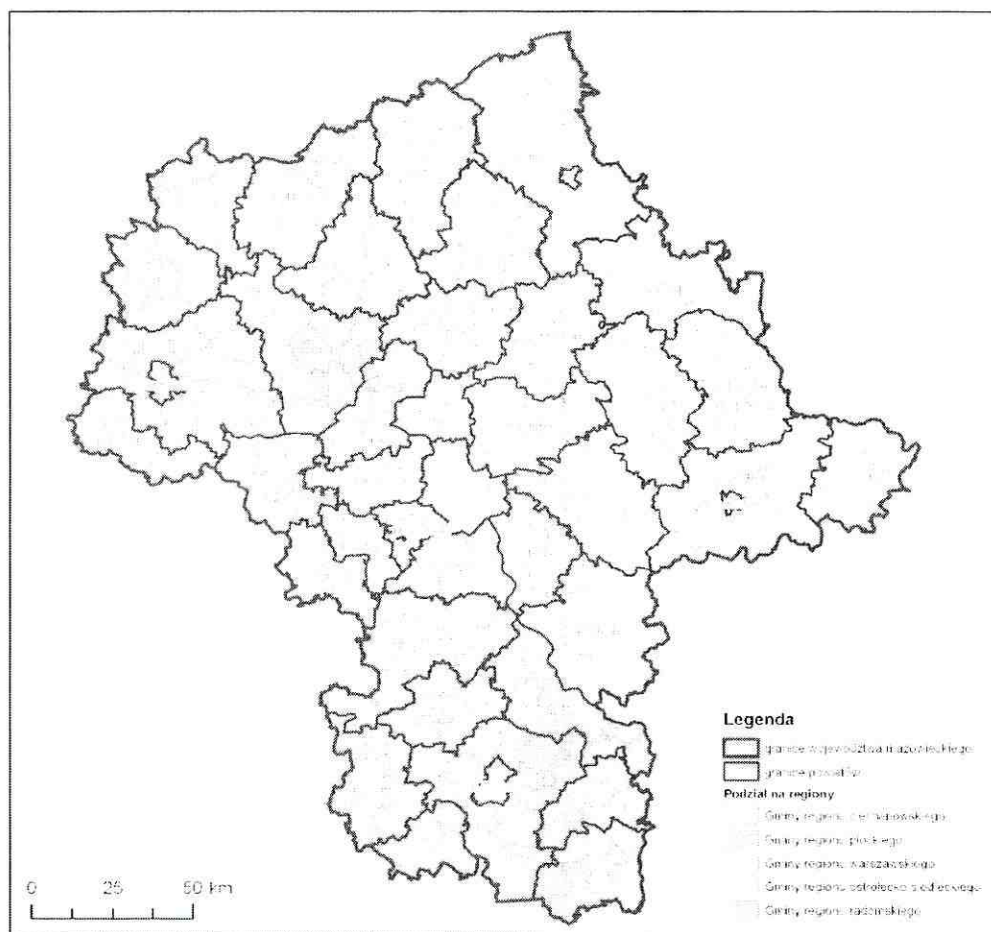
Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych w województwie mazowieckim w ramach PMS wykonywane są w wytypowanych 135 punktach, obejmujących różne typy terenów (duże i małe miasta, tereny wiejskie). Każdego roku wykonywane są pomiary w 45 punktach zlokalizowanych w: Warszawie, 6 miastach powyżej 50 tys. ludności, 15 miastach poniżej 50 tys. mieszkańców i 15 punktach na terenach wiejskich. Na terenie powiatu pułtuskiego zlokalizowano 2 punkty, objęte pomiarami od 2008 r. w cyklach 3-letnich: 2008, 2011 i 2014 r.: Pułtusk ul. Rynek i Zambski Kościelne gm. Obryte. W 2015 r. pomiarów nie wykonywano.

Analiza uzyskanych w województwie w 2015 r. wyników wykazała, że na terenie objętym pomiarami nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych - dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m (3MHz – 300GHz – 7 V/m; 0,5Hz – 50Hz – 10 V/m; 0,001MHz – 3MHz – 20 – 20 V/m).

6. Gospodarowanie odpadami

W systemie gospodarowania odpadami województwa mazowieckiego, zgodnie z WPGO, powiat pultuski, poza gminą Obryte, wchodzi w skład regionu ciechanowskiego, który obejmuje swym zasięgiem jeszcze powiat mławski, przasnyski, makowski (poza gm. Różan) i ciechanowski – mapa 3.

Mapa 3. Województwo mazowieckie z podziałem na regiony gospodarki odpadami komunalnymi (źródło: WPGO)

W 2015 r. w regionie ciechanowskim funkcjonowały 3 regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK, w tym 2 instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz jedno składowisko):

- Zakład Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. w Mławie (obecnie NOVAGO sp. z o.o.) – Instalacja BMP w m. Kosiny Bartosowe, gm. Wiśniewo,
- Zakład Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. w Mławie (obecnie NOVAGO sp. z o.o.) – Instalacja MBP w m. Uniszki Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna,
- Zakład Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. w Mławie (obecnie NOVAGO sp. z o.o.) – Składowisko w m. Uniszki Cegielnia, gm. Wieczfnia Kościelna

oraz 8 instalacji o statusie zastępczych:

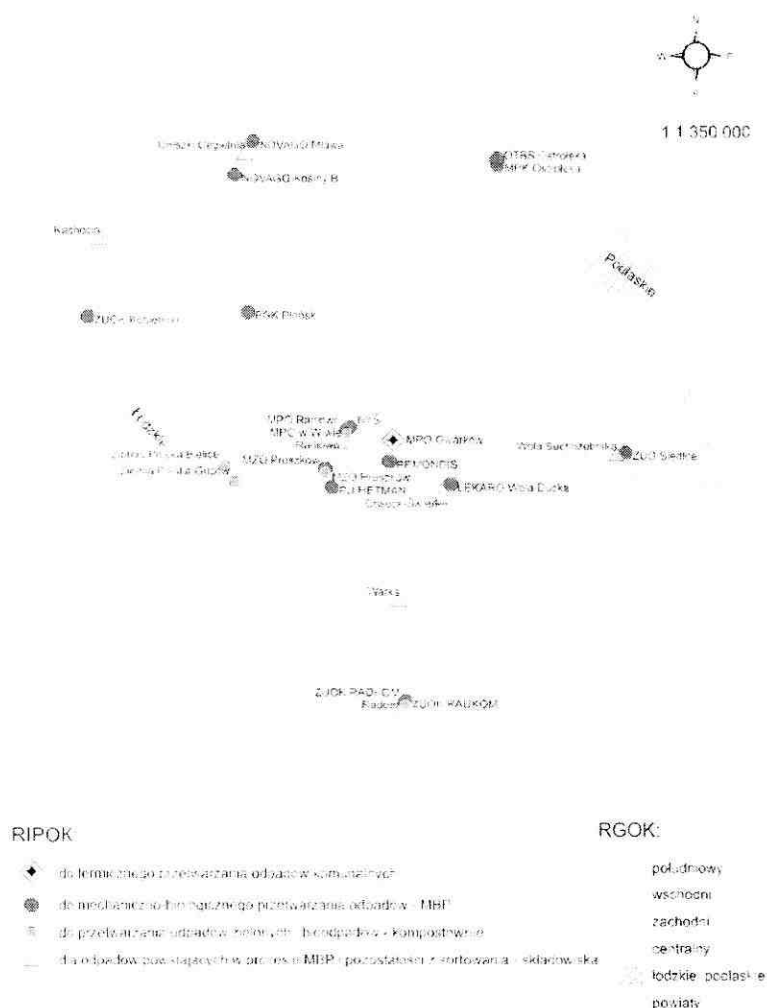
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Ciechanowie – Instalacja MBP, Kompostownia odpadów zielonych i Składowisko w Woli Pawłowskiej, gm. Ciechanów,
- Błysk-Bis Sp. Maków Mazowiecki – Sortownia,
- Pultuskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. – Linia do segregacji i Składowisko w m. Płocochowo.

- Zakład Usług Komunalnych USKOM Sp. z o.o. w Mławie (obecnie NOVAGO sp. z o.o.) – Kompostownia w m. Kosiny Bartosowe,
- Zakład Komunalny w Strzegowie – Składowisko w m. Konotopa.

Na początku 2016 r. uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego Nr 23/16 z dnia 22 lutego 2016 r. instalacji MBP i kompostownia odpadów zielonych w Woli Pawłowskiej zostały wpisane do wykazu RIPOK i wykreślone z wykazu instalacji zastępczych.

Trwają prace związane z aktualizacją WPGO dla województwa mazowieckiego na lata 2016-2021 z uwzględnieniem lat 2022 – 2027. W projekcie tym proponowana jest zmiana granic i nazewnictwa regionów (wschodni, centralny, południowy i zachodni) oraz połączenie regionu ciechanowskiego z regionem plockim w region zachodni.

Mapa 4. Propozycja nowych regionów gospodarki odpadami komunalnymi dla województwa mazowieckiego z uwzględnieniem RIPOK (źródło: WPGO)

Na obszarze powiatu pultuskiego funkcjonowała instalacja zastępcza: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjmujące odpady komunalne - w Płocochowie.

Na terenie składowiska w Płocochowie znajdują się dwie kwatery:

- kwatera stara użytkowana od 1991 r. do 18.04.2007 r. - została zrehabilitowana w 2013 r.
- kwatera nowa użytkowana od 18.04.2007 r. – uzyskała pozwolenie zintegrowane ważne do 31.12.2014 r.

Zgodnie z przyjętą w WPGO 2012 metodyką, dla regionu ciechanowskiego minimalne moce przerobowe dla regionalnej instalacji do składowania odpadów powinny wynieść dla roku 2013 – 322 999 m³. Żadne z funkcjonujących wówczas składowisk w ww. regionie nie posiadało wolnych pojemności aby można zakwalifikować je jako RIPOK. Dwa z nich: w Woli Pawłowskiej i Uniszkach Cegielni zostały wskazane jako docelowe instalacje RIPOK, pozostałym trzem składowiskom – w tym składowisku w Płocochowie- ze względu na brak planów rozbudowy nadano status instalacji zastępczej. W ustaleniach planu obowiązującego dla regionu ciechanowskiego zamieszczono zapis: „składowiska do zastępczej obsługi regionu do czasu wybudowania RIPOK będą mogły funkcjonować do czasu ich bezpiecznego zapelnienia lub utraty ważności decyzji, jednak nie dłużej niż do dnia 31.12.2014 r.”. W sierpniu 2015 r. składowisko w Płocochowie uzyskało status nieeksploatowanego. Charakterystyka jedynego eksploatowanego do połowy 2015 roku składowiska na terenie powiatu pultuskiego została omówiona w informacjach z poprzednich lat.

W ewidencji WIOŚ na terenie powiatu znajduje się 1 składowisko (Zatory Biele) i 6 obiektów, które mają status zrekultywowanych (Gnaty Szczerbaki, Pultusk ul. Białowiejska, Obryte, Zatory, Grochy Serwatki, Pokrzywnica).

Zrekultywowane składowisko w Zatorach Biele oraz obiekt w Pokrzywnicy mają obowiązek wykonywania badań monitoringowych. Gmina Pokrzywnica nie wywiązuje się z tego obowiązku.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 152, poz. 897). Znowelizowana ustawa zobowiązuje gminy do gruntownej zmiany dotychczasowego systemu gospodarki odpadami, a przede wszystkim do przejścia przez nie własności odpadów (władztwa nad odpadami) oraz zmniejszania ilości odpadów trafiających na składowiska.

Tabela nr 5. Odpady komunalne w latach 2014-2015 w gminach powiatu pultuskiego (dane WIOŚ).

Gmina	Masa odebranych odpadów o kodzie 20 03 01 dz. II [Mg]		Σ masy odpadów odebranych selektywnie [Mg]		Σ masy odpadów o kodzie 20 03 01 i odebranych selektywnie [Mg]		Masa odebranych odpadów na Mieszkańca [kg]	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Gzy	208,7	172,3	170,7	196,5	379,4	368,8	96,93	95,01
Obryte	377,0	343,6	96,1	159,3	473,2	502,9	97,36	103,41
Pokrzywnica	534,5	398,7	86,6	205,0	621,1	603,7	125,63	121,84
Pultusk	2 707,7	2 598,2	671,5	421,2	3 379,2	3 019,4	139,94	124,06
Świercze	300,6	813,1	106,7	393,0	407,3	1206,1	87,07	258,16
Winnica	493,5	477,9	140,1	221,3	633,6	699,2	154,77	170,24
Zatory	292,4	567,7	160,3	170,4	452,6	738,1	94,34	153,84

II. Działalność kontrolna

Wstęp

W ewidencji kontrolowanych podmiotów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatura w Ciechanowie (wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.) na terenie powiatu pultuskiego znajduje się 197 zakładów korzystających ze środowiska. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2016 r., poz. 71) 102 zakłady sklasyfikowano jako znacząco oddziaływujące na środowisko w tym:

- 5 mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, podlegające kompetencjom Marszałka Województwa Mazowieckiego:
 - ✓ Zakład Usług Komunalnych w Pultusku –składowisko odpadów w Płocochowie;
 - ✓ Ekotechnika Lukasz Karol Biliński – Zakład w m. Szyszki Włociańskie 39, 06-126 Gzy;
 - ✓ Auto – Szrot Kupno - Sprzedaż Samochodów Używanych Osobowych i Dostawczych oraz ich części” 06-100 Pultusk ul. Kościuszki 137;
 - ✓ „Auto – Szrot, Auto – Kasacja, Skup – Sprzedaż Samochodów i Części, Punkt Skupu Złomu i Metali Kolorowych” 06-100 Pultusk. ul. Kościuszki 185A;
 - ✓ Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego „Moto-Agro” Michał Pruszkowski z siedzibą w m. Kacice 86, 06-100 Pultusk;
- 97 mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, podlegających kompetencjom Starosty Pultuskiego (m.in.18 stacji paliw, 10 oczyszczalni ścieków).

Na terenie gmin: Świercze, Gzy, Pokrzywnica, Winnica oraz Pultusk-obszar wiejski występują obszary użytków rolnych szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego – OSN tj. „Dopływ Narwi od Orzu do Pelty”, „Niestępówka” i „Wkra” podlegające Dyrektywie azotanowej.

WIOŚ przeprowadza kontrole planowe (kompleksowe lub problemowe) oraz interwencyjne. Częstotliwość kontroli planowych jest uzależniona od rozmiarów korzystania ze środowiska. Podstawą do określenia przez WIOŚ częstotliwości kontroli zakładów jest ocena skali ryzyka ich negatywnego oddziaływania na środowisko i dokonana na jej podstawie kategoryzacja.

W 2015 roku WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie, w obszarze powiatu pultuskiego wykonał ogółem 15 kontroli, w tym:

- **13 kontroli planowych** w tym:
 - 4 kontrole kompleksowe których celem była ocena wypełniania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty we wszystkich aspektach jego oddziaływania na środowisko,
 - 9 kontroli problemowych, sprawdzających realizację uprzednio wydanych zarządzeń pokontrolnych; przestrzeganie warunków korzystania ze środowiska określonych w decyzjach administracyjnych i przepisach prawa. Kontrole te obejmowały swoim zakresem kilka komponentów środowiska,
- **2 kontrole interwencyjne**, przeprowadzone w związku ze zgłaszaniem wnioskami od osób fizycznych.

W ramach działań pokontrolnych wydano ogółem 10 zarządzeń w 21 punktach zobowiązujących zakłady do usunięcia stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości.

Na podstawie art. 17 ustawy o IOŚ skierowano wystąpienie pokontrolne do Wójta Gminy Obryte informujące o stwierdzonych w wyniku kontroli DPS Obryte nieprawidłowościach, w celu podjęcia działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Niezależnie od założonych celów kontroli, główną zasadą działań inspekcyjnych było „doprowadzenie kontroli do końca” tj. dążenie poprzez kolejne kontrole sprawdzające do wyegzekwowania wszystkich nałożonych na zakłady obowiązków i zmniejszenia ich uciążliwości dla środowiska.

Realizując plan kontroli oraz działania pozaplanowe wynikające ze zgłaszanych wniosków

o interwencję, szczególną uwagę zwrócono na:

1. Ograniczenie wprowadzania do wód powierzchniowych niedostatecznie oczyszczonych ścieków

Skuteczne przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych niewystarczająco oczyszczonymi ściekami wprowadzanymi ze źródeł punktowych jest jednym z nadrzędnych celów kontroli realizowanych przez WIOŚ. Wymusza to niezadawalający stan czystości większości monitorowanych rzek.

W 2015 roku wykonano 10 kontroli, których zakres obejmował m.in. gospodarkę ściekową zakładów. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

- w wyniku kontroli oczyszczalni ścieków eksploatowanej przez Dom Pomocy Społecznej w Obrytem, ustalono, że projektowana przepustowość hydrauliczna oczyszczalni ścieków Domu Pomocy Społecznej w Obrytem wynosi 163 m³/d, a projektowane obciążenie ładunkiem doprowadzanych zanieczyszczeń organicznych - 897 RLM. Na podstawie wyników badań ścieków nieoczyszczonych wykonanych w ramach automonitoringu w 2014 r. oraz danych o ilości ścieków ustalono, że łączny ładunek zanieczyszczeń zawarty w ściekach doprowadzonych do oczyszczalni DPS w 2014 r. wyniósł 37 014 kg BZT₅, co odpowiada 1 690 RLM. Sytuacja ta spowodowana była głównie przeciążeniem hydraulicznym oczyszczalni.

Z informacji uzyskanych od eksploatatora oczyszczalni wynika, że wyraźny wzrost ilości ścieków dopływających do oczyszczalni występuje w okresach intensywnych opadów deszczu i w okresie roztopów. Przyczyną takiego stanu jest prawdopodobnie przenikanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji sanitarnej lub nielegalne podłączenia wód opadowych lub roztopowych przez właścicieli posesji z dachów i nawierzchni utwardzonych.

Zgodnie z art. 9 ust.1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015 poz. 139), wprowadzanie wód opadowych i drenażowych do kanalizacji sanitarnej jest zabronione. Kto nie stosuje się do ww. zakazów podlega karze ograniczenia wolności lub karze grzywny do 10 000 zł. Jednostką właściwą do wyegzekwowania ww. naruszenia jest przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej prowadzące działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej prowadzące tego rodzaju działalność.

W związku z powyższym MWIOŚ skierował wystąpienie do Wójta Gminy Obryte z prośbą o podjęcie działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami i poinformowanie o efektach podjętych działań. Pismem z dnia 26 sierpnia 2015 r. Wójt Gminy Obryte poinformował WIOŚ o podjętych działaniach. Pismem z dnia 15 lipca 2016 r. Dyrektor DPS Obryte poinformował WIOŚ, że z dniem 1 lipca 2016 r. Zarząd Powiatu w Pułtusku przekazał oczyszczalnię Gminie Obryte;

- na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonej w Przedsiębiorstwie Gospodarki Wodno-Ściekowej GEA-NOVA Sp. z o.o. w Starych Babicach w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska podczas eksploatacji oczyszczalni ścieków w Winnicy, stwierdzono, na podstawie wykonanych badań kontrolnych, że w ściekach oczyszczonych, stężenie fosforu jest wyższe od dopuszczalnego określonego w pozwoleniu wodnoprawnym z dnia 30 grudnia 2010 r. znak: RLO.6223-05/2010, którego prawa i obowiązki zostały przeniesione na kontrolowany podmiot, decyzją Starosty Pułtuskiego z dnia 28 stycznia 2013 r. znak: RLO.6341.3.2013. Stężenie tego wskaźnika zanieczyszczeń wynosiło 5,92 mg P/l, a stężenie dopuszczalne, określone w pozwoleniu wodnoprawnym - 2,0 mg P/l. MWIOŚ zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał zakład do usunięcia nieprawidłowości.

Analiza badań automonitoringowych ścieków oczyszczanych na oczyszczalni, z całego okresu biegu pozwolenia, nie wykazała przekroczeń w ww. wskaźniku.

Ponadto w wyniku pozostałych kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

- brak pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie wód popłucznych, ze stacji uzdatniania wód do rzeki;

- w dwóch przypadkach brak badań automonitoringowych wód poplucznych wprowadzanych do rzeki;

W związku z tym, zarządzeniami pokontrolnymi zobowiązano do usunięcia ww. naruszeń.

Na wniosek Wójta Gminy Pokrzywnica (zgłoszenie zakończenia budowy oczyszczalni ścieków) przeprowadzono kontrolę inwestycji oczyszczalni ścieków w Pokrzywnicy.

Na podstawie umowy z dnia 29 maja 2015 r. administratorem oczyszczalni ścieków w Pokrzywnicy jest Zakład Usług Wodnych dla Potrzeb Rolnictwa w Mławie. Gmina nie posiada sieci kanalizacji sanitarnej, do oczyszczalni trafiają tylko ścieki dowożone. W 2015 r. trwały prace przy projektowaniu sieci gminnej kanalizacji.

2. Ograniczenie emisji pyłów lub gazów do powietrza

Zakresem 4 kontroli objęto zagadnienia związane z ochroną powietrza.

Jedna kontrola wykazała, że PHU DAROSERWIS w Pultusku ul. Kolejowa 12 nie posiada uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza z instalacji do powlekania – linii do ręcznego lakierowania elementów drewnianych.

Na podstawie ustaleń kontroli MWIOŚ zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał właściciela Zakładu do dokonania zgłoszenia do Starosty Pultuskiego instalacji do eksploatacji lub uzyskania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Zarządzenie zostało wykonane – dokonano zgłoszenia zgodnie z art. 152 ustawy Prawo ochrony środowiska.

3. Ocena realizacji obowiązków wynikających z ustawy o odpadach

Podczas 14 kontroli sprawdzono postępowanie z wytwarzanymi odpadami niebezpiecznymi, innymi niż niebezpieczne oraz komunalnymi. Dwie kontrole (Gminy Świercze i „Auto – Szrot, Auto – Kasacja, Skup – Sprzedaż Samochodów i Części, Punkt Skupu Złomu i Metali Kolorowych” 06-100 Pultusk, ul. Kościuszki 185A) wykazały nieprawidłowości w tym zakresie. Szczegółowo nieprawidłowości opisano w punktach 5 i 8 opracowania.

O realizacji ww. obowiązków MWIOŚ jest informowany przez kontrolowane podmioty, w przypadku braku informacji przeprowadzane są kontrole sprawdzające.

4. Działalność kontrolna dotycząca przepisów ustawy o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Na terenie powiatu pultuskiego znajduje się jeden zakład zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego - Ekotechnika Łukasz Karol Biliński – Zakład w m. Szyszki Włościańskie 39, 06-126 Gzy - na działce o nr 58.

Właściciel firmy Ekotechnika posiada decyzję Marszałka Województwa Mazowieckiego – pozwolenie na wytwarzanie odpadów powstających w związku z prowadzeniem zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, z uwzględnieniem działalności w zakresie odzysku, zbierania i transportu odpadów. Firma jest wpisana do prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie Rejestru Przedsiębiorców i Organizacji Odzysku sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego pod nr E000875ZP.

Przeprowadzona w 2015 r. w Zakładzie kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

5. Działalność kontrolna dotycząca przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji

Na terenie powiatu pultuskiego funkcjonują i zostały skontrolowane w 2015 roku trzy stacje demontażu pojazdów posiadające decyzje udzielające pozwolenia na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zbierania, transportu i odzysku odpadów:

- Auto – Szrot Kupno - Sprzedaż Samochodów Używanych Osobowych i Dostawczych oraz ich części” 06-100 Pultusk ul. Kościuszki 137;
- „Auto – Szrot, Auto – Kasacja, Skup – Sprzedaż Samochodów i Części, Punkt Skupu Złomu i Metali Kolorowych” 06-100 Pultusk. ul. Kościuszki 185A;
- Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego „Moto-Agro” Michał Pruszkowski z siedzibą w m. Kacice 86. 06-100 Pultusk.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska:

- **Auto – Szrot Kupno - Sprzedaż Samochodów Używanych Osobowych i Dostawczych oraz ich części” 06-100 Pultusk ul. Kościuszki 137** - miejsce magazynowania zużytych opon pochodzących z demontażu pojazdów nie zostało wyposażone w urządzenia gaśnicze. Separator substancji ropopochodnych podczyszczający ścieki przemysłowe z sektorów stacji demontażu pojazdów wymagał przeglądu eksploatacyjnego. Zgodnie z zaleceniem zawartym w książce eksploatacji separatora przegląd należało wykonać w październiku 2014 r.
- **„Auto – Szrot, Auto – Kasacja, Skup – Sprzedaż Samochodów i Części, Punkt Skupu Złomu i Metali Kolorowych” 06-100 Pultusk, ul. Kościuszki 185A** - konieczność oczyszczenia krat liniowych wchodzących w skład instalacji ujmowania i oczyszczania ścieków przemysłowych oraz naruszenie art. 25 ust. 4 ustawy o odpadach dotyczące magazynowania wytworzonych odpadów przeznaczonych do odzysku przez okres dłuższy niż 3 lata (odpady w trakcie kontroli zostały usunięte).
- **P.H.U. „Moto-Agro” Kacice 86,06-100 Pultusk** - miejsce magazynowania zużytych opon pochodzących z demontażu pojazdów nie zostało wyposażone w urządzenia gaśnicze. W wydawanych zaświadczeniach o demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji wystąpiły błędy w numeracji zaświadczeń polegające na: dwukrotnym nadaniu kilku numerów. Na podstawie dokonanych oględzin stwierdzono konieczność powiększenia zbiornika odparowalnego gromadzącego ww. ścieki – zbiornik w czasie kontroli był wypełniony.

W oparciu o wyniki ww. kontroli skierowano do przedsiębiorców zarządzenia pokontrolne zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości. Właściciele zakładów poinformowali WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie o podjętych działaniach w celu realizacji zarządzeń pokontrolnych.

6. Przeciwdziałanie poważnym awariom

W ewidencji Delegatury WIOŚ w Ciechanowie na terenie powiatu pultuskiego nie ma zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz potencjalnych sprawców mogących spowodować poważne awarie.

Nie oznacza to braku ryzyka wystąpienia poważnych awarii w zakładach magazynujących substancje niebezpieczne (m.in. w 18 stacjach paliw, Zakładzie Mleczarskim w Winnicy itp.)

Innym potencjalnym źródłem ryzyka przedostania się substancji niebezpiecznych do środowiska wskutek rozszczelnienia zbiorników paliwowych mogą być wypadki drogowe.

7. Ochrona przed hałasem przemysłowym

W 2015 r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie ochrony przed hałasem.

Decyzje określające dopuszczalny poziom hałasu w środowisku wydane przez Starostę Pultuskiego posiada PEC w Pultusku oraz Mardom PRO Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością Spółka Komandytowa – oddział w Pultusku.

8. Cykle kontrolne

W 2015 roku Delegatura w Ciechanowie przeprowadziła kontrolę Gminy Świercze zgodnie z wytycznymi GIOŚ „ogólnokrajowego cyklu kontrolnego przestrzegania przez gminy

przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz kontroli regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, instalacji przewidzianych do zastępczej obsługi regionu oraz gminnych jednostek organizacyjnych”.

Opis organizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Świercze:

- system obejmuje nieruchomości zamieszkałe;
- zmieszane odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych odbierane są raz na dwa tygodnie dla zabudowy zwartej oraz raz na miesiąc dla zabudowy rozproszonej;
- odpady komunalne selektywnie zbierane od właścicieli nieruchomości zamieszkałych odbierane są raz na dwa tygodnie dla zabudowy zwartej oraz raz na miesiąc dla zabudowy rozproszonej.

Kontrola wykazała n.w. naruszenia i nieprawidłowości:

- Rada Gminy Świercze ustanowiła podział odpadów komunalnych na frakcję suchą i frakcję mokrą;
- w Gminie Świercze nie został utworzony punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK);
- Wójt Gminy Świercze nieprawidłowo sporządził sprawozdanie z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2014 r.;
- nie prowadzono weryfikacji kwartalnych sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał Wójta Gminy Świercze do wypełnienia obowiązku utworzenia punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), prawidłowego sporządzania sprawozdań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, nadzorowania gospodarki odpadami na terenie gminy (weryfikacji sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne).

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska skierował dwa wystąpienia:

- do Przewodniczącego Rady Gminy Świercze dot. niezgodnego z obowiązującymi przepisami prawa ustanowienia przez Radę Gminy Świercze dwupojemnikowego systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w podziale na frakcję suchą i frakcję mokrą;
- do Wójta Gminy Świercze dot. wszczęcia wobec podmiotu odbierającego odpady komunalne postępowania administracyjnego w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej za niekierowanie odpadów do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK).

9. Kontrole dokumentacyjne

Kontrole dokumentacyjne przeprowadzone w 2015 r. dotyczyły gospodarowania odpadami komunalnymi w gminach.

Po analizie przedłożonych do WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie „Sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2014 rok” stwierdzono, że wszystkie 7 gmin wchodzących w skład powiatu pultuskiego osiągnęło wymagane w 2014 roku poziomy:

- recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (14%);
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (50%);
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (38%).

10. Kontrole interwencyjne

W 2015 r. WIOŚ Delegatura w Ciechanowie wykonał 2 kontrole interwencyjne. Podobnie jak w latach ubiegłych głównym źródłem wniosków o interwencję było powstawanie lokalnych

uciążliwości i zagrożeń dla środowiska, w tym zdrowia i życia ludzi. Jak wykazały wyniki przeprowadzonych kontroli lokalne uciążliwości wywoływane były działalnością, sąsiadujących z posesjami składających wnioski, podmiotów naruszających warunki korzystania ze środowiska.

a) Wniosek o interwencję z dnia 23 lutego 2015 r., dot. „...narażenia mieszkańców osiedla Ogrody Mickiewicza 36 w Pułtusk na opary lakiernicze...”,

W wyniku kontroli ustalono, że na terenie działki nr ewid. 73/1 zlokalizowany jest budynek administracyjno-gospodarczy, który w części (powierzchnia 192 m² -bez kotłowni) od dnia 1 stycznia 2014 r. wynajmowany jest na potrzeby prowadzonej działalności PHU DAROSERWIS w Pułtusk.

Podmiot jest dystrybutorem wyrobów firmy specjalizującej się w produkcji farb, barwików i impregnatów do drewna. Skala dystrybucji 0,2 Mg/m-c. Przechowywanie gotowych wyrobów odbywa się w szczelnych opakowaniach 1-25 litr, w wydzielonym pomieszczeniu magazynowym. Maksymalne zużycie preparatów wynosi ok. 250 kg/rok.

Stwierdzono, że Zakład nie ma uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie wprowadzania gazów do powietrza z instalacji do powlekania - linii do lakierowania elementów. Na podstawie ustaleń kontroli Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zarządzeniem pokontrolnym zobowiązał Właściciela Zakładu do usunięcia stwierdzonej w trakcie kontroli nieprawidłowości - przestrzegania obowiązku wynikającego z art. 152 lub art. 220 ustawy Prawo ochrony środowiska tj. dokonania zgłoszenia do Starosty Pułtuskiego instalacji do eksploatacji lub uzyskania pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza. Zarządzenie pokontrolne zostało wykonane w terminie – dokonano zgłoszenia.

b) Wniosek o interwencję z dnia 15 lipca 2015 r. dot. zapylenia powodowanego przez zakład produkujący opakowania drewniane firmę Pateks Sp. z o.o. Boby 79, 06-100 Pułtusk.

Przeprowadzone w dniu 3 września 2015 r. w ramach czynności kontrolnych w obecności przedstawiciela Spółki oględziny w trakcie których trwała normalna praca Zakładu wykazały, że w zadaszonej wiacie od strony działki niezabudowanej, w odległości ok. 10 metrów od ogrodzenia zainstalowana jest wielopila w wyniku pracy której powstają trociny. Są one odciągiem o długości ok. 15 metrów odprowadzane do miejsca magazynowania. Jest to miejsce wybetonowane, odgrodzone od sąsiedniej działki brezentem na wysokość ok. 4 metrów. Bok ogrodzenia ograniczający miejsce magazynowania – niemal całkowicie zniszczony. Brezentowa zasłona umieszczona we wiacie – nieszczelna. Na krzewach i trawie na terenie Zakładu nie było śladów zapylenia trocinami.

W dniu 17 września 2015 r. – dokonano – bez udziału przedstawiciela Spółki – oględzin sąsiadującej z Zakładem niezabudowanej działki. Nie odnotowano zanieczyszczeń na roślinności, stwierdzono nieszczelności w brezentowej zasłonie oddzielającej wiatę od działki.

Przedstawiciel Spółki w protokole kontroli oświadczył, że praca z zastosowaniem urządzeń emitujących hałas wykonywana jest w godz. 7-15 z możliwością przedłużenia w zależności od zamówień.

Zarządzeniem pokontrolnym Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska zobowiązał Zakład do usunięcia stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań ochrony środowiska.

Zgodnie z informacją Zakładu zarządzenie zostało zrealizowane.

11. Udział w działaniach kontrolnych prowadzonych w 2015 r. przez Wójta Gminy Pokrzywnica

MWIOŚ na bieżąco monitoruje przypadki składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych na terenie gminy Pokrzywnica, przestrzega kompetencji wynikających z przepisów i współpracuje z Wójtem Gminy Pokrzywnica - organem właściwym

w sprawie realizującym ustawowe obowiązki określone w art. 26 ustawy o odpadach oraz współdziała

z policją i Prokuraturą Rejonową w Pultusku.

Współpracujące z MWIOŚ organy oraz media były informowane, że:

- zgodnie z art. 379 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska wójt sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tego organu.

Właściwość wójta w zakresie usuwania odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania określa art. 26 ustawy o odpadach, zgodnie z którym posiadacz odpadów jest obowiązany do niezwłocznego usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania i dotyczy to zarówno przedsiębiorców jak i osób fizycznych.

W przypadku nieusunięcia odpadów wójt, w drodze decyzji wydawanej z urzędu, nakazuje posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania;

- przekazywanie niektórych odpadów innych niż niebezpieczne osobom fizycznym, może odbywać się wyłącznie zgodnie z warunkami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie listy rodzajów odpadów, które osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami mogą poddawać odzyskowi na potrzeby własne, oraz dopuszczalnych metod ich odzysku (Dz. U. z 2016 r. poz. 93), w którym określono rodzaje odpadów, które posiadacz odpadów może przekazywać osobom fizycznym oraz dopuszczalne metody ich odzysku.

1) Zgłoszenie zanieczyszczenia wody podziemnej w studni kopanej zlokalizowanej na posesji Pani Wiesławy Gołębskiej w m. Piskornia nr 4.

W związku z wnioskiem Pani Wiesławy Gołębskiej o interwencję z dnia 18 marca 2015 r., w dniu 30 marca 2015 r. inspektorzy WIOŚ Delegatura w Ciechanowie dokonali wizji terenowej połączonej z pobraniem próbek wody podziemnej ze studni kopanej zlokalizowanej na posesji Pani Wiesławy Gołębskiej w m. Piskornia nr 4.

Zbadane przez WIOŚ Delegatura w Ciechanowie wskaźniki były niższe od dopuszczalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późn. zm.) i dotyczyło to zarówno metali ciężkich jak i azotanów i azotynów, za wyjątkiem ogólnego węgla organicznego (OWO) nieznacznie przekraczającego dopuszczalną normę.

Pismem z dnia 16 kwietnia 2015 r. poinformowano Panią Wiesławę Gołębską, że Inspekcja Ochrony Środowiska nie jest organem właściwym do oceny wód podziemnych pod kątem ich przydatności do spożycia przez ludzi oraz wydawania opinii i zaleceń w tym zakresie.

2) Miejscowość Losewo działki nr ewid. 54 i 55 należące do Państwa Dzbańskich.

Pismem z dnia 9 grudnia 2015 r. Wójt Gminy Pokrzywnica skierował do WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie prośbę o pobranie próbek w miejscowości Losewo w związku ze składowaniem odpadów w miejscu na ten cel niewyznaczonym.

W dniu 18 grudnia 2015 r. Inspektor WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie pobrał 3 próbki odpadów z przyzmy znajdującej się na działce nr 54 (na działce nr 55 nie zostały pobrane próbki) w obecności przedstawiciela Urzędu Gminy w Pokrzywnicy oraz ojca właściciela działki.

W dniu 20 stycznia 2016 r. Wójt Gminy Pokrzywnica otrzymał wyniki badań próbek, które wykazały przekroczenia stężeń stałych związków rozpuszczonych, zawartości fluorków, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych określonych w załączniku nr 2 (kryteria dopuszczania odpadów obojętnych do składowania na składowisku odpadów obojętnych) do rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. z 2015 r., poz. 1277). W ocenie WIOŚ próbki odpadów odpowiadały kryteriom dopuszczającym ww. odpady do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Pismem z dnia 12 maja 2016 r. Wójt Gminy Pokrzywnica poinformował WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ciechanowie, że odpady znajdujące się na działce nr 54 nie zostały

usunięte, natomiast odpady z działki nr 55 zostały usunięte częściowo (została przedłożona karta przekazania odpadów).

3) *Miejscowość Losewo - działka nr ewid. 128 należąca do Państwa Grzywacz.*

W związku ze zgłoszeniem mieszkańców gminy Pokrzywnica z dnia 4 grudnia 2015 r. oraz pismem z dnia 15 grudnia 2015 r. Wojewody Mazowieckiego zostały pobrane próbki odpadów z działki nr ewid. 128 w obecności przedstawiciela Urzędu Gminy oraz właścicielki działki w dniu 18 grudnia 2015 r.

W dniu 20 stycznia 2016 r. zostały przesłane wyniki badań Wójtowi Gminy Pokrzywnica, w których wykazano, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi brak jest przekroczeń dopuszczalnych stężeń, jednakże ze względu na duży zasięg usypanego zjazdu wyniki badań porównane do kryteriów dla obszarów z grupy B przekraczają dopuszczalne stężenia wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych oraz oleju mineralnego.

Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonych w 2015 r. kontroli stwierdzono, że podobnie jak w latach ubiegłych, głównymi przyczynami nieprzestrzegania przepisów ochrony środowiska przez skontrolowane zakłady były:

- nieznajomość przepisów prawa związana z częstymi jego zmianami i problemy kontrolowanych podmiotów z interpretacją niejednoznacznych przepisów,
- zła kondycja finansowa zakładów, eksploatacja przestarzałych instalacji chroniących środowisko, brak środków finansowych na realizację inwestycji;
- nieprawidłowa eksploatacja instalacji chroniących środowisko, wynikająca z braku nadzoru lub zaniedbań pracowników odpowiedzialnych za ich obsługę;
- brak wykwalifikowanej kadry (przede wszystkim w małych zakładach) odpowiedzialnej za prowadzenie spraw z zakresu ochrony środowiska, powierzanie obowiązków w tym zakresie, jako czynności dodatkowych, pracownikom zatrudnionym w innych działach np. głównego mechanika lub energetyka;
- lekceważenie wymagań ochrony środowiska i traktowanie ich jako drugorzędne, szczególnie w niewielkich zakładach uruchomionych w zaadoptowanych do tego celu obiektach budowlanych często bez decyzji zezwalającej na zmianę sposobu użytkowania, koncentracja na maksymalizacji zysku;
- lokalizacja zakładów w sąsiedztwie lub w bliskiej odległości terenów mieszkalnych, chronionych itp.

Załączniki

Tabela 1. Poziomy dopuszczalne, docelowe, celu długoterminowego do klasyfikacji stref – ochrona zdrowia i ochrona roślin

Nazwa substancji	Czas uśredniania stężeń	Określone poziomy dla zanieczyszczeń			Dopuszczalna częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym	Termin osiągnięcia poziomów dopuszczalnych lub docelowych w powietrzu
		dopuszczalny	docelowy	długoterminowy		
Dwutlenek siarki	1-h	350 µg/m ³	-	-	24 razy	2005
	24-h	125 µg/m ³	-	-	3 razy	2005
	rok	20 µg/m ³	-	-	-	2003
	pura zimowa	20 µg/m ³	-	-	-	2003
Dwutlenek azotu	1-h	200 µg/m ³	-	-	18 razy	2010
	rok	40 µg/m ³	-	-	-	2010
Tlenek węgla	max dobowe ze stężeń 8-h kroczących	10000 µg/m ³	-	-	-	2005
Benzen	rok	5 µg/m ³	-	-	-	2010
Pył zawieszony PM10	24-h	50 µg/m ³	-	-	35 razy	2005
	rok	40 µg/m ³	-	-	-	2005
Pył zawieszony PM2,5	rok	25 µg/m ³ dla fazy I	-	-	-	2015
	rok	20 µg/m ³ dla II fazy	-	-	-	2020
Ołów	rok	0,5 µg/m ³	-	-	-	2005
Arsen	rok	-	6 ng/m ³	-	-	2013
Kadm	rok	-	5 ng/m ³	-	-	2013
Nikiel	rok	-	20 ng/m ³	-	-	2013
Benzo a piren	rok	-	1 ng/m ³	-	-	2013
Ozon	max dobowe ze stężeń 8-h kroczących	-	120 µg/m ³	120 µg/m ³	25	2020
	wartość AOT40 obliczana ze stężeń 1-h w okresie maj-lipiec	-	18000 µg/m ³ h	6000 µg/m ³ h	-	2010
Tlenki azotu	rok	30 µg/m ³	-	-	-	2003

ochrona zdrowia
 ochrona roślin

- Poziom dopuszczalny** – (odpowiednik w Dyrektywie 2008/50/WE – wartość dopuszczalna) oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczenia szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.
- Poziom docelowy** – (odpowiednik w dyrektywie – wartość docelowa) oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.
- Poziom krytyczny** – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, po przekroczeniu którego mogą wystąpić bezpośrednie niepożądane skutki w odniesieniu do niektórych receptorów, takich jak drzewa, inne rośliny lub ekosystemy naturalne, jednak nie w odniesieniu do człowieka.
- Poziom celu długoterminowego** – (odpowiednik w dyrektywie – cel długoterminowy) oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.
- Margines tolerancji** – oznacza procentowo określona część poziomu dopuszczalnego, o która poziom ten może zostać przekroczony, zgodnie z warunkami ustanowionymi w dyrektywie.

Tabela 2. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczeń

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
określony jest poziom dopuszczalny i poziom krytyczny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenek węgla benzen pył PM10 ołów (PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych. - opracowanie POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
określony jest poziom dopuszczalny i margines tolerancji			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	pył zawieszony PM2.5	A	- utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego, lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji		B	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego, - określenie przyczyn przekroczenia poziomu dopuszczalnego substancji w powietrzu, podjęcie działań w celu zmniejszenia emisji substancji
powyżej poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego oraz poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, - opracowanie POP mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pulapu stężenia ekspozycji (określonego dla pyłu PM2.5)
Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo(a)piren (PM10)	A	działania niewymagane
powyżej poziomu docelowego		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja POP, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
		C2	dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego do 2015 r.
określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

Tabela 3. Klasyfikacja strefy ciechanowsko-mławskiej w latach 2007 – 2009 i mazowieckiej w latach 2010-2014

Strefa	Substancja	Symbol klasy wynikowej w roku									
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
ochrona zdrowia											
strefa ciechanowsko- mławska od 2010 wchodząca w skład strefy mazowieckiej	SO2	substancje mające określony poziom dopuszczalny	A	A	A	A	A	A	A	A	A
	NO2		A	A	A	A	A	A	A	A	A
	PM10		C	C	C	C	C	C	C	C	C
	PM2.5		-	-	-	B	C	C	C	C	C
	benzen		A	A	A	A	A	A	A	A	A
	olów		A	A	A	A	A	A	A	A	A
	CO		A	A	A	A	A	A	A	A	A
	PM2.5 faza I	substancje mające określony poziom docelowy	-	-	-	-	-	C2	C2	C2	C
	PM2.5 faza II		-	-	-	-	-	-	-	-	C1
	arsen		A	A	A	A	A	A	A	A	A
	nikiel		A	A	A	A	A	A	A	A	A
	kadm		A	A	A	A	A	A	A	A	A
	benzo/a/piren		C	C	C	C	C	C	C	C	C
	ozon		A	A	A	A	A	A	A	A	A
strefa mazowiecka	ozon	substancja mająca określony poziom długoterminowy	C	C	C	D2	D2	D2	D2	D2	D2
ochrona roślin											
strefa ciechanowsko- mławska od 2010 wchodząca w skład strefy mazowieckiej	SO2	substancje mające określony poziom dopuszczalny	A	A	A	A	A	A	A	A	A
	NOx		A	A	A	A	A	A	A	A	A
strefa mazowiecka	ozon	substancja mająca określony poziom docelowy	A	A	A	A	A	A	A	A	A
	ozon	substancja mająca określony poziom długoterminowy	C	C	C	D2	D2	D2	D2	D2	D2

Schemat oceny

